UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Sacramentalis

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

Ad Lectorem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42272

Visual Library

AD LECTOREM.

POstquam actum est de Theologia speculativa, ratio postulat ut de practica tractationem instituamus. Verùm quia Theologia practica latissimè patet, cùm contineat tum quæ in secunda parte S. Thomæ de virtutibus, & vitiis, aliisque eò spectantibus; tum quæ in tertia, de sacramentis fusissimè tractari solent; Hinc non immerito ea à nobis subdividitur in duas partes, quarũ altera moralis, altera sacramentalis, ratione subjectæ materiæ dici potest. Licet autem animus sit in utramque partem, ut pote omnibus Theologiæ studiosis valde necessariam, iis maximè qui ad periculosissimum regimen animarum vocantur, Deo favente in lucem edere: quia tamen tractatio de sacramentis magis scholastica est, majoremque eo titulo videtur habere connexionem cum

Theo-

AD LECTOREM.

Theologia ſpeculativa, viſum eſt editionē Theologiæ practicæ ab ea incipere, adeoque fuſiores diſputationes antedecennium de eodem argumento paratas, & ex parte editas, accurateque de novo recognitas, in brevem ſummam contrahere Eò vel maximè quia cùm ſacramenta ſint cauſæ inſtrumentales gratiæ, ratio doctrinæ poſtulare videtur, ut tractatio de Sacramentis ſedem ſuam obtineat ſtatim poſt diſputationes de gratia. Hæc igitur noſtra Theologiæ Sacramentalis Idea eſto; in qua eandem methodum ſervavimus, quam in Idea Theologiæ Speculativæ ſequuti ſumus; ut ſcilicet, *Quoniam in rebus myſticis ac profundis* (verba ſunt Damiani opuſc. 1. cap. 9.) *rudes audientium animos ſtyli prolixitas hebetat, & ſæpe dum illuminare mentem conatur obſcurat*, tota materia ſacramentorum breviter pertractetur, eaque tractatio quatuor libris diſtincta, in varia capita dividatur, quibus primum agatur de Sacramentis in genere, deinde vero de Baptiſmo, Confirmatione, Euchariſtia,

ſtia, Pœnitentia, Vnctione Extrema, Ordine, & Matrimonio, in ſpecie: ſingula porro capita paucas reſolutiones complectantur, & hæc aliquando una tantum aliàs duabus, aut pluribus rationibus, juxta rei quæ tractatur gravitatem ſtabiliantur, præcipuarumque objectionum, vel expreſſa, vel tacita ſolutione confirmentur.

Quare non eſt quod quis queratur de nimia Ideæ noſtræ brevitate, ſive in ſententia quam amplectimur, propugnanda, ſive in oppoſita refellenda; quia præterquàm quod fieri nequit, ut omnia quæ de ſingulis difficultatibus propoſitis dici, aut fingi poſſunt, in brevi ſummula, qualem concinnare inſtituimus, quæ ſcilicet facile ad manum haberi, & exiguo ære comparari valeat, comprehendantur; ſanè exiſtimo id quod de authoritatibus Doctorum dici ſolet, æquè in rationibus quę pro aliqua opinione afferuntur, locum habere, eas nempe potius ponderandas eſſe quàm numerandas: ita ut ea aſſertio ut probabilior

bilior amplectenda sit, non quæ pluribus rationibus, sed quæ efficacioribus confirmata fuerit. Maximè quia sæpe evenit, in magna rationum congerie, vix unam aut alteram reperiri, quæ intentum probet, & plures verbis tantum diversas in idem coincidere adeoq; frustrà multiplicari. Quod spectat ad fundamenta opinionum assertionibus nostris adversantium, ea à nobis satis latè tractantur, quando agitur de re gravioris momenti, aut quę non vulgarem difficultatem continet: Interdum tamen in quæstionibus facilioribus, sub quibusdam notabilibus brevitatis causa concludu ntur, ita ut objectiones, & solutiones ex iis facili negotio, etiam à tardioribus ingeniis erui possint.

Addo, etsi disputationes quæ veritatis indagandæ causa serio, & modestè instituuntur, non exiguam utilitatem afferant, periculum esse, ne nimia objectionum multiplicatione, rixarum valde inutilium, ne dicam noxiarum fomes subministretur, cum plerosque videa-

mus

mus qui toti sunt in cõtentionibus, quique rationibus apperrissimis, nõ cedũt, quãdiu habent quod opponant. Qui eo sunt ingenio, quomodo sperant se veritatẽ aliquando consequuturos, cum eã quoties sive in scholis, sive in vicis, aut plateis, sive domi ipsis se visendã exhibet non modo verbis, & clamoribus, sed etiam convitiis, ac interdum pugnis insectentur? An forte timent, se veritatis amplexibus nunquam potituros, si ad illius amores alii admittantur falluntur, & frustra timent, quia veritas ut ait August. lib. 2. de libero arb. cap. 14. *Omnes amatores suos nullo modo sibi invidos recipit, & omnibus communis est, & singulis casta est. Nemo alicui dicit, recede, ut etiam ego accedam: remove manus, ut etiam ego amplectar. Omnes inhærent, ipsam omnes tangunt, cibus ejus nulla ex parte discerpitur, nihil de ipsa bibis, quod ego non possim. Non enim ab ejus communione in privatum tuum mutas aliquid; sed quod tu de illa capis, & mihi manet integrum. Quod te inspirat, non expecto ut reddatur abs te, & sic ego inspirer ex eo:*

non

non enim aliquid ejus aliquando sit cujusquam unius, aut quorundam proprium, sed simul omnibus tota est communis. An vero putant, aliter quàm unguibus, & vellicationibus, ut fit inter feles, societatem cum veritate iniri non posse. Quin potiùs quod 3 *Reg.*19. de Deo dicitur, idipsum de veritate affirmari potest: eam nempe non esse in spiritu forti, vel in commotione, aut in igne, sed in spiritu auræ tenuis, id est, cum iis tantum delectari, qui animo ad modestiam, docilitate, piamque rerum, quæ discendæ traduntur meditationem comparato, ad eam accedunt. Quod non obscurè insinuat Aug. loco cit. *cap.*13. cum ait, nostris mentibus, sine ullo strepitu, canorum & facundum quoddam silentium veritatis illabi. Vnde sapienter Hieron. *c.*3. epist. ad Tit. ad illud, *stultas autem quæstiones*, &c. reprehendit Dialecticos: quod totos dies & noctes terant, ut vel interrogent, vel respondeant, vel dent propositionem, vel accipiant, assumant, confirment, atque concludant, & addit,

Si

Si igitur illi hoc faciunt (quorum propriè ars contentio est) quid debet facere Christianus, nisi fugere omnino contentionem? Rationem statim affert, quia ejusmodi rixæ sunt inutiles & vanæ, quæ tantum speciem sententiæ habent: cæterum nec dicentibus, nec audientibus prosunt. Et postea, *Frequenter*, inquit, *accidit, ut habeamus pugnas legis, non ob desiderium veritatis, sed ob jactantiam gloriæ, dum apud eos qui audiunt docti volumus æstimari, aut certè ex hoc rumusculo turpia sectamur lucra. Quid enim prodest spumantibus labiis & latratu garrire canum: cùm simplex & moderata responsio, aut possit te placare si vera est, aut si falsa, leniter à te, & placabiliter emendari?* Quibus verbis, etsi speciatim contra Iudæos intortis, omnes generatim suffiguntur qui contentionibus modum non ponunt, quique solent Dialecticorum more, argumentationum retia tendere, & vagam Rhetoricæ libertatem in syllogismorum spineta concludere, ut loquitur idem Hiero. loco cit.

Verum

AD LECTOREM.

Verum hæc præfationis loco dicta sufficiant : supereſt tantum ut hic teſtemur nos, non modo ſanctæ Eccleſiæ Romanæ, ſed etiam ſapientum judicio, & cenſuræ, hoc aliaque opuſcula noſtra humillime ſubjicere.

Facul-